

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, XV. L. Károlyi-u. 20.
Telefonszám 300.

Feladvány szerkesztő:
KONYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután. —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K,
félévre 36 K, negyedévre 18 K.

A blokád rettenetes hatása.

— Kun Bélák utolsó szózata a világ proletárságához. —

Az ismert antantjegyzékre, amelyben a magyar szovjetkormányval közöltetett, hogy a szövetségesek nem hajlandók velük tárgyalni, a magyar szovjetkormány az összes proletárokhoz fölhívást intézett, amelyben közli velük, hogy az antant ismét a kapitalizmus jármába akarja hajtani a népeket. Az antant, mondja a Journal de Geneveben reprodukált felhívás, fegyvereket és pénzt hozott Magyarországra és felszólítja az ország munkásosztályait, hogy saját ügyének ne legyen árulója. Hibáztatja, hogy a proletárállam nem támaszkodik az egész nép akarására; hibáztatja továbbá, hogy a terrorizmus uralmát honosítottuk meg. Az antant szemében az egész nép akarata csak a burzsoa-osztály akarata. A felszólítás — amelytől eredményt természetesen maguk Kun Bélák se vártak — meghívja az összes országok proletárjainak küldöttségeit Budapestre, hogy ott személyesen meggyőződhesenek az ország kormányzásának módjáról és a blokád rettenetes hatásáról.

Németország egyszerre kifizeti az egész hadisarcot.

Frankfurt, aug. 6. (A délszláv sajtóiroda jelentése.) A Frankfurter Zeitung értesülése szerint a német kormány elhatározta, hogy kétszáz milliórdnyi belföldi kényszerköltséget vesz föl és ebből kifizeti az antant által Németországra szabott hadikártérítést, valamint az összes külföldi adósságok legnagyobb részét is.

A magyar békekövet Szabadkán.

— Megkötötték a fegyverszünetet a halasi fronton. —

Saját tudósításunk.)

Szabadka, augusztus 8

A magyar kommunizmus bukásának hiteles hírének legelőször Mamuzsich Antal szabadkai illetőségű aktiv százados hozta meg Szabadkára. Mikor a múlt szombaton a halasi hadosztályparancsnokság megtudta, hogy Budapestben megbukott a kommunizmus és a vezetők elmenekültek az országból, azonnal megbizta a parancsnokság Mamuzsich századost, hogy egy segédtsíttal és egy bakával békekövetként induljon el Szabadkára a szerb hadosztály-parancsnoksághoz a Halas-szegedi fronton a fegyverszünet megkötése ügyében.

A három tagból álló békeküldöttség fehér zászlóval szombaton estefelé átjött a fronton és jelentkezett a tompai parancsnokságnál. Ott igazoltatták őket és bekísértették Szabadkára, ahol még szombaton este tárgyaltak a fegyverszünetről Miliszávyevics Mirkó hadosztályparancsnokkal.

A magyar küldöttek szerdán délelőtt akartak visszatérni és el is jutottak Tompaig, ott azonban értesültek arról, hogy a magyar esapa-

tok még vasárnap elhagyták helyüket az egész fronton és Halason már románok vannak. A magyar csapatok vasárnap „magyar hadsereggé” alakultak át és kimondták a katonai diktatúrát a Halas-szegedi fronton. Hétfőn reggel azonban már el is vonultak az egész frontról, úgy-hogy az hétfőn és kedden teljesen szabad volt. Szerdán aztán a románok már Halasig jutottak. Csütörtökön Kiszálláson várták őket, de oda még nem jutottak el. Most egyelőre az egész szerb fronttal szemben a Tompa-kelebi-ai magyar fronton csak 4 kiszállási magyar csendőr cirkál.

A szerbek mind a maguk helyén vannak, de a románok, az antant tiltakozása ellenére is, folyton nyomulnak előre. Kiskörösrre, Kecskemétre bevonultak és minden pillanatban várják őket Kalocsán is.

Mikor Mamuzsich százados látta, hogy a románok miatt nem bír érintkezésbe jutni parancsnokságával, visszatért Szabadkára és innen Baján át vonaton kíséri meg a Budapestre való utazást.

Vándorol a szegedi kormány.

Szeged, aug. 6. Hivatalosan jelentik: A minisztertanács ma délután 5 órakor ülést tartott, amelyen megbeszélte a kormány mindazokat az intézkedéseket, amelyek a kormány székhelyének esetleges áthelyezésével kapcsolatban szükségesekké válhatnak.

Megszakadt az orosz-magyar szovjetviszony

Az orosz szovjet szemrehányást tesz a magyar szovjetnek.

Az Excelsior aug. 1-i száma bécsi jelentést közöl július 31-iki kelettel arról, hogy egy elfogott szikratávirat szerint az orosz szovjetkormány megszakított minden viszonyt a magyar bolsevikokkal. Csicserin kérésű, erős kifejezésekkel tesz szemrehányásokat Kun Bélának, hogy a románok elleni támadással az eseményeknek eleje vágott és ezzel a magyar kommunizmus szervezésének gyöngeségét mutatta ki.

Csicserin úgy véli, hogy Kun Béla viselkedése főbenjáró hiba, amely alkalmas arra, hogy véglegesen kompromittálja a bolsevik mozgalmat. Kun Bélának és Leninnek közös terve volt a román akadályt, mely őket elválasztotta, egyidejű támadással kiküszöbölni a Tisza-és Dajeszter-fronton.

Franciaország német szentet ad az olaszoknak

Genf, aug. 6. Az Avanti jelentése szerint Franciaország elhatározta, hogy Olaszországot ellátja a német Saar- és Ruhr-vidékről szénnel. Az első küldemények a tengeren a jövő hét folyamán megérkeznek Olaszországba.

A csütörtöki zenedélután

(Saját tud.) Szabadka, aug. 8

Sokat vártunk, — sokat kapunk. Bájosat, kollekeset, szépet, művésit. Egyszerre ennyi élvezetben ritkán volt része hangversenyközönségnek. Kijutott mindenkinek: komoly muzikusnak, zeneértőnek, műkedvelőnek a azoknak is, akik nem tanulni, de eladóorban élvezni akarnak.

A pompás, díszes koncertterembe vázolt Lika-mozgásban tegnap szereplő gárda oly művészi teljesítményt végzett, mely előtt elismerésel kell meghajolnunk.

Farkas József, ki nagy tudással s erős késszel rendezte meg a zenedélutánt, s ki maga is jól ismert s bevégzett tökéletességgé ének-művészetével magasra emelte a nivót, sikereit ez ujjal tetézte. A mesternő egyéni nagyságát tanítványainak produktumakoronázta.

Tótóssy Mária altja főként az alsóbb regiszterekben elragadó. — Hanganyaga egyszerű s folytonos műveléssel bámulatos fejleszthető. Oly feltűnően árulta el szinpadra természetét, hogy nagy jövőt kell némi jósinunk. A publikumot valóságos extázisba hozta.

Cattler Vilma bájos, könnyed, elevenen szökdélő szopránjával hódította meg a közönséget, s méltán esodáltatta meg technikáját s biztos intonációját. Sántha Gyurka dalaiban pedig hangjának behihető kedvessége gyönyörködtetett.

Tótóssy és Cattler tudása azonban a Flotow duóban excellált. Ez a szám volt ugyyszólván a műsor legkövetkezősége.

Lyubibratich Helén a legerősebb tehetség. Iskolázottsága oly magasfokú, hogy már most egész bátran előlegezhető néki a művészi címzés. Hangjában van valami esodás báj, mely szótömlik, szeretőn s magával ragadja a befogadót szépség régióba a lelket. Nem hallgathatjuk el, hogy Lyubibratich az Aida zongorakíséretével olyasmit produkált, mely néki, a dalművésznőnek, a zongorista pálmáját is odaitéli.

Frankl György nehéz számok sikerre juttatásával mutatta meg, hogy van benne talentum. Első nagyobb fellépése után, mely így sikerült, bátran nézhet diadalmas jövő elé.

Sántha Gyurkát meg kell köszönnünk mint konferálót, versírót, zeneköltőt, zongoristát és hegedűjátékost meg eneket. Mi lenne ebből a fiatalemberből, ha szaképességet nyerne s művészi eredeti uton követné!

Meg kell mondanunk azonban azt is, ha őszinték s főként tárgyilagosa akarunk lenni, hogy kisebb nagyobb hibáskák is voltak: hamis intonálás itt ott, icipici gixer, a kíséretben néha akkorok hiányoztak (lehet, hogy a klaviatúraban a hiba) s egy kévéssé fáj, hogy a népszerűség kedvéért az igaz művészet rovására (főként egy esetben) nagy áldozat hozatott. Ezek persze oly tárgyi hibák, melyeket kiküszöbölni lehet s máskor kell is.

De a kritika nem ez. A közönség ítél. Az ő ítélte pedig tapsvihar, meleg ünneplés, lelkes óváció. Szabadka elítje, krémje ott volt vallási és nemzetiségi külömbőség nélkül. Rég nem volt együtt ily nagy s mégis ennyire d'esztingvált publikum. De a szereplők ezt meg is érdemelték.

A 10 százalékos pótdából nem fedezheti a város az utak javítását.

(Saját tud.)

Talán hat esztendővel ezelőtt elegendő volt arra a 10 százalékos pótdó, hogy ebből a város az utjavítási munkálatokkal járó költségeket fedezze. Az olosó világban nem fáj a mérnök feje, — hogy honnan s miből teremti elő a műjavításhoz szükséges anyagot, kifutja e az utszámlára előírt összeg a költségeket, vagy sem; akkoriban ez nem ütött senki fejébe, hiszen a rossz országutakat csekély pénzért is úgy-ahogy használhatókká tették. Parasztyerekeknek — gondolták — teljesen megfelel a kátyus, pocsolvás ut is. Még arra is költsenek? . . . Egyszerűen elintézték az ügyet 100 koronával.

A jelenlegi viszonyok között a 10 százalékos pótdó ugyanis csekély összeget tesz ki évenkénti, nehogy ebből nemhogy az ösz-

szes, de még egyetlen egy közutat sem hozhat helyre a város. Az így befolyó összegekből talán 1890 ben, amikor az erre vonatkozó törvényt hozták, rendbehozhatták, sőt új utakat is építhettek; mostanában azonban ez lehetetlen.

Ennélfogva a városi hatóság a napokban kérvényt terjeszt fel a kormányhoz asziránt, hogy az előírt adónak rendeltetési céljára való felhasználása mellett, utaljon ki a város részére megfelelő állami segítyt a pénzügyi kormány, hogy ebből az összes mű- és országutakat kijavíttathassa. — Az erre vonatkozó kérvényt már el is készítette Izkovics Ivandókos János főmérnök. — Remélhetőleg rövid időn belül ez a fontos ügy is eredményes elintéztést nyer.

Szabadka, augusztus 8.

Granyák Imre 7000 koronája . . .

(Saját tudósításunk.)

Azt mondják, hogy azt az embert, akit üldöz a sors, az el nem kerülheti egy könnyen a rázuduló csapásokat. Ugy látszik ez a végzet Granyák Imre szegény árendásnak is, őt is állandóan üldözi a sorsa fegyveres rablók alakjában. Hogy miért épen a vékonypénzü árendást szemelték ki a rablók állandó mólium gyanánt, az rejtély mag most is, amikor a esondóság a két jóképű manicheus haramiát kére kerítette.

Alig egy hónap leforgása alatt négy ízben törték Majsai-uti lakására, mindannyiszor pénzt, élelmiszert és ruhajeműt követeltek a megriadt háznéptől. Nem is lehet egy házat jobban kifosztani, mint a Granyákékét. A környéken közmondásossá vált az Isten verte Granyák ház, mint szuhai szélmalom . . .

A kétségbeesett gazda nem tudta már, hogy hová rejtsse el az árendapénzt, azt a nagy keservesen összekuporgatott 7000 koronát, amelyet a napokban kellett volna kifizetni a bérbeadónak; végre is az istállóban a jászol alatt rejtette el a pénzt, úgy gondolta, hogy ez a legjobb rejtekhely az egész háiban, jómaga is az istállóban alszik, senki sem őrizné meg különben a kincsetek.

A rablónak azonban meglehetősen jó szimatjuk van, kifürkész-

nek azok mindent; hogy hogynem megtudták azt is, hogy Granyák a jászolban őrizi a pénzt. Nosza nem késlekedtek, hanem tegnap éjjel megrohanták a szerencsétlen családot. Az asszonyt s a gyermekeket összekötötték és azután rájuk zárták a szoba ajtót, közben egyik társuk a gazdával viaskodott, kivel hamarosan elbánt a marcóna rabló: addig verte fegyverével a szerencsétlen embert, amíg csak mozdulni tudott.

A két cinkeostárs vad kéjjel szemlélte a két ember küzdelmét, néha-néha egy-egy jól irányzott üléggel könnyítették meg a vesér helyzetét. Mikor elkészültek a munkával, az elrejtett pénz felkutatásához fogtak. Nem sokáig fáradtak ezzel — esodálatos módon pár percnyi keresés után a rablók legnagyobb örömére előkerült a 7000 korona, tökéletesen megelégedtek a zsákmánnyal, melyen a helyszínen megosztották s azután tovább álltak.

A szomszédok csak másnap reggel találtak rá a félholtra vert Granyákra és a guzsbakötözött hozzatartóira. A súlyosan sérült áendés állapotba aggasztó. A rablókát a nyomozó esondóság ma fogta el, a pénzt nem találta meg náluk, de még csak a kiütöket sem sikerült megállapítani. A tettesek ellen megindították az eljárást.

Szabadka, aug. 8

Kulturtársulatot alakítanak

Szabadkán.

(Saját tudósításunk.)

A legalaposabb óvintézkedések ellenére sem tudták megakadályozni a közegészségügyi hatóságok és intézetek vezetői a fertőző, ragályos betegségek helyenkinti elhatárolását. Óriási munkát fejtenek ki már hónapok óta a közegészségügyi őrei: az orvosok, hogy kiirtsák a járványos betegségek bacillussait.

Hiába való fáradság. A legnagyobb elővigyázat mellett sem tudják meggátolni többek között a kiütöses-tífusz elterjedését. Ez a rettenetes kór jelenleg Bosznia-

ban ezrével szedi az áldozatait s félő, hogy más vidékeken is felüti a fejét.

A kiütöses-tífuszjárványos kivül a tüdővész is nagy pusztítást visz véghez a lakosság között, mely ha valahol termő talajra talál, onnan bizony talán még a leghíresebb orvosprofesszorok sem tudnák egykönnyen kipusztítani. Szabadka, mint tudjuk, esidők óta a tüdővész melegágya. Statisztikai adatok bizonyítanak a mellett, hogy városunkban az évi halálozások 60 százalékát tüdővész

okozza. A tisztí orvosok és a kórházi orvosok mindenkor megtették a kellő intézkedéseket, hogy a nyavalya csíráit kiirtsák.

Hasztalan, nem sikerült annak ellenére sem, hogy a fertőtlenítést és a köztisztasági munkálatok elvégzését szigorúan ellenőrizték.

A különböző vidékekről beérkezett jelentések alapján a közegészségügyi minisztérium rendeltileg utasította az összes központokat és kerületi orvosokat, hogy a lakosságot figyelmeztessék a veszélyre, mely őket fenyegeti kellőleg oktassák ki a laikusokat, hogy még idejekorán védekezhessenek, ha netalán egyes helyeken ragályos megbetegedések fordulnának elő.

Tény, hogy leggyakrabban a lakosság hanyagságában, nem törődésében rejlik a baj kuforrása. Már elvből sem vessik komolyan az orvosi tanácsokat, szivesebben hallgatnak legtöbbször még ma is kuruzslókra, mint hivatásos orvosokra, kik iránt egy szemernyi bizalommal sem viseltetik a köznép.

Az említett oktatásokon kivül kulturtársulatok létesítését is elrendeli a miniszter, melyek mintegy főbázisul szolgálnának a közegészségügynök. A társulatokat minden törvényhatóság, illetve járás-területén harminc napon belül köteles megalkotni az illetékes helyi hatóság, miről a közegészségügyi kormányt havi kimutatásban értesítik.

Az építkezési minisztérium szakreferense Szabadkán.

(Saját tud.)

— augusztus 8

Mai napunkban számolunk be arról, hogy a közegészségügyi-állami mű- és országutak rendbehozását vette tervébe a városi hatóság, melyhez pótdóba földi állami segítyt kér a kormánytól. — Ma pedig már arról értesülünk, hogy a napokban Szabadkára érkezik Jevity Szima, az építkezési minisztérium szakreferense, aki az állami s középületeken kívüli az összes mű- és országutakat meg fogja tekinteni. — Illetékes körökben nagy feltűnést kelt a miniszteri előadó szabadkai utja, mely előreláthatólag kellő eredménnyel jár majd; t. i. rövid időn belül kijavítják a mi utjainkat is, nem szólva a középületekről, melyek különösen a háboru alatt rongálódott meg, úgyhogy azok alapos renoválása elkerülhetetlen. Természetesen az állami támogatás csak addig terjedhet, ameddig a körülmények engedik. Meri nem csak Szabadka vesse igénybe az állami segítyt, hanem más községek is. Tulságos nagy összegre rugó segíty indokolatlanul terhelne meg az államkincstárt, az államnak még ugyanis támogatnia kell más fontosabb intézményeket is. A szakreferens megbízatása, mint említettük s középületek megtekintésén kivül az utak közegészségügyi bejárására terjed ki. — A kiküldött megérkezését a jövő hét első napjaira jelezték.

— Megszavazták a román választójogot. Nagyszeben. A román nagy nemzeti tanács ülésén Mihályi elnöklése alatt megszavazták a választójogot.

HIREK.

No, majd én felelek . . .

Igentisztelt Szerkesztő Ur!
B. lapjába irtam már sok egészen rosszat, de azért néhány kevésbé jó cikket is. — Emezt érdemre való tekintettel engedje meg tehát, hogy azokra a szerdai bizonyos „rövid kérdések”-re, ha nem is röviden, de talán velőtlennül feleljek.

1. **Miért nincs még mindig temető Palioson?** — Kérde. Mert a temetőhöz halottak is kellene. A paliosiak pedig az illetékesek nem törődésének megbosszulásaként határozatilag kimondták, hogy nem hajlandók meghalni. — Ha eddig temető nélkül is megtudták halni,ők akkor is élni akarnak, ha lesz temető. Az ilyen életbevágó paliosai kérdéseket nem lehet csak úgy, egy hirtelen kiharított temetővel megoldani. — Aztán meg, hogy Palioson is voltak és vannak elhalottak (ugy hallottam), azon sem fog segíteni a temető. — Sokan pedig a homokba hantoltatják magukat a partokon, mások meg a hűs hullámokba temetkeznek. A még élők és járkálók közül igen sokan látva bizonyos alakok szemérmelenségét a fürdés körül, szegyenükben súlyoskednek el. Mondja most már édes Szerkesztő Ur, mindezek után minek Paliosra temető?

2. **Miért nincs a paliosai csónakokhoz egyetlen ép evező se?** — Hát kérem ha nem bőségek és rokkantak mennek csónakázni, akkor minden evező ép. Legalább is tesztileg. — Vagy az evezőlapátot gondolják? Az evezőlapát szükesség szerinti követelmény a csónakához? Akkor lennie kell. Ha még sincs: megdől szükesség szerinti. Vagyis nem kell. — S tényleg, minek az evezőlapát? Hajtani? Szerencsétlenség esetén menteni? Ha nincs evező, a csónakázók vigyenek magukkal néhány Boyer-féle purgó pogácsát. Könnyelmesebb ez az evező cipelésnél és igen jól kajt. — Ha meg mentésre kerülne a sor, a partonállók közül jöjjen valakinek egy mentőgonddalata a bocsássa azt a fülődők rendelkezésére. — Salyos egyéniségek ne menjenek csónakázni, inkább a felszínre, könnyelműek, kik elvből nem merülhetnek víz alá. S amugy is, még ha volna nek is ép evezők, akkor se lenne nek: ellopnák!

3. **Miért kell esős időben a villa-**

moskocsiban jobban megázni, mint a szabadban? — Hát kérem, tessék tudomásul venni, hogy egyáltalán nem kell. Aki ekvetlen ki akar jutni Paliosra még esős időben is, és úgy gondolja, hogy a kocsiban jobban megázik, mint a szabadban, — szabad választásában áll, hogy ne a kocsiban menjen, hanem a kocsit után, vagy előtt, vagy mellett. Vagy egész függetlenül a kocsitól. Akkor belülről melege lesz és izzad, kívülről didereg és ázik; a ruháján át a két ellentétes hófoku nedvesség egymást fölémészti s ő száraz lesz. Vagy ha ezt nem hiszi s ő ráér: menjen lassan, s figyelje jól meg a le hulló esőseppelket s pont mikor órák akarnak pottyanni, ugorják ki alólk. Akkor egyáltalán meg se ázik. Na nem?

4. **Egyáltalán miért kell a villamoskocsi tetejének lyuknak lennie?**

— Hogy a becsurgott s a belső meleg hatásától gőzzé váló víz ki párologhasson. Ha a gőz nem szabadulhatna ki a felső lyukakon, szétvetné a kocsit. De meg aztán hát jobb volna, ha a kocsit feneke volna lyukas? Akkor kipottyannának az utasok s nem jegyszédő, hanem utasszedő kellene, különben a végállomáson a kalauz azt dudorászhatná, hogy utas „volt, nincs, fene bánja . . .”

5. **Miért fürödnek a női fürdő közelében egészen meztelen férfiak?**

— Mert piszkosak. Nagyon mocskosak.

De édes Szerkesztő Ur, a maguk embere ezt mindjárt meglátta, s az ilyesmin ugynevezett erkölcsi érzékük fellázad, — azt a sok meztelenséget, szemtelen pörögést pedig, mely nem a paliosai tóban, de szellemi fürdőben: mondjuk új verses vagy novelláskötetben van, azt nem látjuk, az ellen nem tiltakozunk. Lám azok a férfiak legalább nem prüdök. Csak természetesen, tulságosan természetemberek. Őszintén malacok, s nem is akarják, hogy azért mégis finomaknak tartsa őket a világ. Igen.

Hát ezt feleltem. Tisztelem magukat. — Azám, még csak ezt: ugy e édes Szerkesztő Ur, azokat a kérdéseket választáztatva adta fel? . . . Ehi különben nem jelentkezem, hátha nem megkoronáz, hanem másféle (huszonötös) egységben fizet! Inkább lemondok a honoráriumról. Én.

mai forgalmi áron fizeti meg a hadügyi kincstár.

— **Rendelet a zászlókról.** A belgrádi hivatalos lap közli, hogy állami hatóságok és egyéb nyilvános jellegű intézmények épületeire ezentúl az általános nemzeti ünnepeken csupán a kékléhr piros zászlót szabad kitűzni. Magán személyek és magánintézmények szabadon tűzhetik ki ezt a hivatalos állami, vagy a nemzeti zászlót.

— **A bácskai főispán.** Bugarszki Koszta bácskai főispán az egész Bácskában magyarokkal, nagyrészt tanítókkal végeztette a népszámlálást. Ez ügyben Rajió Balázs képviselő interpellációt intézett a belügyminiszterhez, mert Bugarszki az ő eljárásával a leg-

komolyabban veszélyeztette Bácska felső vidékeit. Kívánja ennek az embernek minél előbbi eltávolítását.

— **As anyakönyvi hivatal főnöke a szülőkhöz.** Tanév kezdete előtt a tanköteles gyermekek szülei csapatostól rohanják meg az anyakönyvi hivatalt a beiratáshoz szükséges születési anyakönyvi kivonat kiváltása végett. Az esetleges torlódások elkerülése végett ez uton is felhívja az anyakönyvvezető a szülők figyelmét, hogy a születési bizonyítványokat már e hó folyamán kiválthatják.

— **Ingeny liszt a montenegróinak.** Montenegróból jelentik, hogy az ottani lakosság között egy millió kg lisztet osztottak szét teljesen ingyen.

— **Póstások elbocsátása a katonaságtól.** Belgrádból jelentik, hogy a frontmögötti szolgálatban minden postai és távirtdai hivatalnokot elbocsátanak a katonai szolgálatból.

— **Adomány a tűzoltóknak.** Halmi Miklós bankigazgató f. hó 1 én a tűznél résztvevő városi és önkéntes tűzoltóság részére 200 koronát adományozott. Az adományért ezuton fejezi ki köszönetét a legénység.

— **A francia cenzura felfüggesztése.** Páris. Clemenceau kijelentette, hogy Franciaország azonnal felfüggeszti a cenzurát, míhelyt Amerika és Anglia a Németországgal való békesszerződést ratifikálta.

— **A Návalak gyilkosai Szegeden.** Annak idején „Délvidék” beszámolt arról az elvetemedett gyilkosságról, melynek Návay Lajos és unokafivére áldozatul estek. A gyilkosságot a vörösök terrorcsapatának néhány tagja követte el, akiket a románok Hódmezővásárhely újlagos birtokbavétele után a napokban elfogtak. A tetteseket, akik a büntényt beismerték, a törvényes eljárás folytatása végett Szegedre szállították román fődözet mellett.

— **Kiknek ad árengedményt a villanytelep?** A villanytelep figyelemzeti az áramfogyasztó közönséget, hogy a „Délvidék” július 29 iki számában jelzett 20-50 százalékos árengedményeket az 1000 hektowattnál többet fogyasztók közül csak azoknak adhatja meg, akik egykoronás alapárát fizetnek. Ezzel szemben minden másféle kedvezmény megszűnik.

— **Betörők jártak a Schneiderék ületében.** Tegnap éjjel ismeretlen tettesek törttek be Schneider Károly és Fülöp Géza cipészek Wesselényi-utcai üzletébe s onnan 5000 korona értékű bőrt és cipőt loptak el. A cégtársak csak reggel vették észre a betörést, amikor 6 órakor ki akarták nyitni a boltot, sajnos ettől a fáradtságtól megkímélhették magukat, mert a fosztogatók voltak oly figyelmesek, hogy tárványitva hagyják az üzletet. — Schneiderék jelentést tettek az esetről a rendőrságen. A nyomozás megindult.

— **Dr. Csajkás Balázs orvos v. klinikai asszisztens, bőrgyógyász, urológus, nőgyógyász.** Rendel: VI., Teréz tér 11. d. e. 8-9, d. u. 2-4 ig. Vörviásgálat (Wassermann). Telefon 66.

— **Dr. Bihari Lujza fogorvos hasárkesztés és rendelését ismét folytatja Popovics-féle háiban, Főtér (Vukovics Gerő útszete fölött.)**

— **Dr. Vécsesi Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére.** Lakása: VI. kör, Mária Terézia-tér 12., Vojnich Pirooska-féle ház. Rendel: d. e. 7-9 ig; d. u. 2 től fél 4-ig és 5-7 ig.

A Liffka-Mozi műsorából:
Augusztus hó 8., 9., 10., péntek, szombat, vasárnap: **Henny Porten** tündöklő szépségű moziprimadonna még nem látott művészi attrakciója, **A győztesek.** Egy opera filmváltozata 4 felvonásban.

A Korzó-Mozi műsorából:
Szombat—vasárnap. Balsac híres regénye után filmredolgozott „Az élet álarcos bálja” című dráma kerül bemutatásra. A pazar kiállítású film főszerepét **Henny Porten** a legszebb és legkiválóbb moziszínésznő játssa. — Színe kerül még két pompás kacagató víciáték.

Előnyös NAGYBANI ÁRAKON KAPHATÓ

a szabadkai Klotildgyár gyártmány

Rézgálicz-vasgálicz Kénsav
Magcsávázó-szer,
továbbá

Sósav
Kékitő I-a fél kg-os üvegben
Marószóda lukováczi
Kátrányos papír

Kocsikenőcs szavatolt kátránymentes
Gépolaj VI. számú

Repceolaj világos, szagtalan
Karbid 60 kg-os hordókban
Darabos keményítő
I a 70 kg-os hordókban.

Burgonyakeményítő
liszt I a 75 kg-os zsákokban

Ecetsav eredeti ólomzárólt
Kénlap I a olasz kénből.
Szegedi paprika ólomzárólt
Gyeriya

TRAFIKANT-nál
Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.

Uvarozást
helyben és vidékre elvállal:
GERE és TÁRSA
Miklós-u 42. Telefon 305.

**MALOM-
üzembehelyezés!**

Van szerencsém a t. örlés közönség szives tudomására hozni, hogy a Halasi uton a fehér keresztel szemben levő malmomat saját erőfejlesztő teleppel szereltem fel és azt a mai napon üzembe helyeztem. Elfogadok mindennemű gabona örlést, darálást valamint kereskedelmi örlést. **Kívánatra a gabonát azonnal becserélem.** Lisztek darák nagyban és kicsinyben a legolcsóbb naplárak mellett kaphatók

Tisztelettel:
Krausz Gábor

KÉNPOR

továbbá friss citrom, Jánoskenyér, mazsola, mandula, mogyoró, kávé-nyers és pörkölt, francok és kollini pótkávé, rizs olaj és a t. fűszerárak jutányosan kaphatók **nagyban és kicsinyben.**

V. Kolarski
fűszer- és déligyümölcs kereskedőnél Novisad(Ujvidék).
a „Fehér Pillangóhoz.”

Értesítjük a közönséget hogy villamos erőátviteli és világítási berendezéseket vörösrézvezetékekkel készítünk raktáron tartunk **modern csillárokat és 161 wattos rendszerű izzólámpákat**

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.
Városi üzlet telefon sz. 4—22. Központi telep 1—08
Szabadkai Villamos Vasút és Világítás Rt.

Beköszöntött az új buza és hozott olcsóbb lisztárakat.

Ezt bizonyítja, hogy lisztraktáramban ma már a tiszta buza-kenyérliszt 2 K. fehér rozs-kenyérliszt 2 K. kilogrammonként.

A többi lisztneműek napiárban kaphatók,
Spitzer Mór Terézia-tér 83.

Telefon 3—38 A csikópiac melletti kisközbén Telefon 3—38

5 kapa szőlő a Majsai uton eladó. 6000 koronáért szijgyártónál. Andrásy 1145—4	Királyhalmi jó bor eladó 120—180 hl. Érdeklődni lehet Kmetz András fűszerüzletében Palicson.
3 láné ugarföld eladó. Cim a kiadóban. 1052—7	16 kapa szőlő eladó a Halasi szőlőkben, 111-es órházszal szemben

Figyelem!

Raktáromba érkezett 1-ső minőségű **női sevrő-félcipők** barnában és feketében spanglis és fűzős,

260—290 K.
árakban kaphatók,
Engler Lázár fia cég.
Eötvös-utca. — Huspiae.

Elsőrendű Emész
fehér darabos
ugyanott **portland cement.**

Jókai-utca, a Szerb-temp-lommal szemben.

Weitzenfeld és Tsa
cégnél Szabadka, városi bérpalota.

Gazdasági cikkek:

Lóistráng, kötőfók, rudaló kötél, hálháló gabonás **zsákok,** ponyvák, kenderkötetek, ruhaszárló, géphajló és csomogaló kötelek; **zsákmadzag, dohány-kévekött, és redőny-zsinorok.** Kender-kóc, tömlők, géphajtó **hevederek,** mindennemű zsinokok, szalma zsákok, redőny hevederek.

Napellenző sátorvászón ponyva szövet a legjobb kivitelben kaphatók.

PORTLAND CEMENT
és **kátrányfedőlemez** nagyban és kicsinyben **kapható**

Pollák Arthur
épület és tűzifa kereskedőnél Wesselény-u

Berendi mészkőből égetett **fehér darabos mész,** gyertyánfából égetett **száraz faszén,** **beocsini portland cement és gyertyán hasábfá, kicsinyben és nagyban kapható**

Temunovicsnál,
III. kör. Jenő utca 893. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.
Hirdetési ügyekkel csak a Kiadóhivatal foglalkozik.

Zsákok eladók. Husz zsákot oserélnék egy réz mozsárért. Cim a kiadóban. 1148—2

Egy fiatal fűszerkereskedősegéd, aki szerbül- és bunyevácul jól beszél, azonnali belépésre felvétetik Szabó G. Kálmán fűszerkereskedésében, volt Sztanties, most Margit malommal szemben. 1142-2

60 láné szenttamási föld haszonbérbeadó. Dr Joezics bíró. 1140 2

Fekete selyem női kabát Palicson f. hó 6-án délután elveszett. Becsületes megtaláló illő jutalom fejében kéretik, a Deák utcai Deeszy gyógyszerárba adja be. Ugyanott szintén Palicson talált gyermekkabátot igazoit tulajdonosa átveheti. 1139—2

Eladók modern, világos, hálószobák tükörrel, világos előszobaszekrény, ajtók, ablakok, kétágulétrák, és darabos enyv. V. kör Bajai-ut 514. 952—3

Intelligens nő keres bármiféle állást tanítónői oklevele, éves pénztárnoknői bizonyítványa van, Ugyanott egy leányka négy közép iskolával szintén állást keres. Szives megkeresés levélileg a kiadóhivatalba kéretik Kende Andorné címre. 1151—1

Fodor László fűszerkereskedőnél egy fűszerüzlet, egy korecsmaberen-dezés és 2 kocsa eladó. 1056—

Villa nagy parkkal, 18 kapa szőlővel, természettel vagy anélkül eladó, bővebbet Drenkovics Imre, Merkur-bank 1070—3

Amerikai gyermekkosci, szép, új, megvételre kerestetik. Odor-utos, kenyérgyárral szemben. 7120—1

Kávé 46 K.
szemes Santos nagyszemű

Rizs 16 K. 1 kg.

Lisztek a legolcsóbb árban, nagyban és kicsinyben kaphatók:
Rosenberg Hermann
fűszerüzletében,
Rudics u. 14., a gyümölcs-piacon, a zsidótemplom mellett.

Tiszta
gyapjuszövetek, bélések, selymek lisztetek, és minden-
nemű **mosóárak eladása** nagyban és kicsinyben, legolcsóbb árak mellett

Strassernál
IV. kör, Damjanich-u. 62. szám, a tanítónőképzede átellenében. —
Nyomatott a Szent Antal Nyomdában Szabadkán. —